

Křižanov 2003

Přednášky Richarda Rohra

Křižanov - 2003

Obsah

1	Přednáška	3
2	Přednáška	11

1 Přednáška

Přednášky, které zde mají zaznít, mají být přípravou pro mužskou iniciaci. Rozvrh je trochu náročný, ale doufám, že se s důvěrou pokusíte podle něj pracovat. Jsem si jist, že výsledek bude stát za to. To, co v podstatě potřebujeme, je přijmout nový způsob myšlení. Byli jsme vyučováni, abychom mysleli způsobem, který nám duchovně příliš nepomáhá. Není tomu tak, že by myšlení bylo špatné, ale většinu času se nevěnujeme svému myšlení, ale naopak myšlenky přejímají kontrolu nad námi. Proto všechna velká náboženství ve své zralé podobě poskytují způsoby, jak myšlení ve vaší mysli rozdělit. Následující příběh jsem tu asi před dvěma lety již vyprávěl, ale nevdí, když jej zopakují.

Asi před pěti lety, když zemřela Matka Tereza, pozval mě arcibiskup z Kalkaty, abych tam přijel a pracoval s její komunitou. Sestry mě vzaly do mnoha hinduistických chrámů v Indii. Viděl jsem tam spoustu zvláštních, podivných obrazů, které by nám jako křesťanům mnoho neříkaly. Na jednom z nich bylo tělo chlapce s hlavou slona; jmenuje se ?ganeša?. Pro mnohé hinduisty je symbolem osvícení nebo proměny. Viděl jsem mnoho lidí, jak se modlí před něčím, co vypadalo jako slon. Zeptal jsem se proto, jaký příběh je s ?ganešou? spojen. Řekli, že jeho otec, když se díval na svého kluka, si podobně jako každý jiný otec řekl: ?Ten kluk potřebuje úplně jinou hlavu?. Začal hledat největší hlavu a našel hlavu slona. Synovi tedy uřízl hlavu a nasadil mu hlavu slona. Mýtický způsob myšlení je velice brilantní.

Oni pochopili, že my všichni potřebujeme úplně jinou hlavu, ale cenou za novou hlavu je velký chirurgický zákrok. O takový chirurgický zákrok se tedy dnes pokusíme.

Vy jste víc než vaše myšlení. Většina západních lidí si myslí, že jsou se svým myšlením totožní. Ale 90% vašeho myšlení je opakované a neužitečné. Pořád si myslíte ty stejné myšlenky, znovu a znovu. Když dojdete do mého věku, stanete se ve svém myšlení velmi rigidní, zkostnatělí. Mysl se dokáže soustředit jen na minulost a na budoucnost, nedokáže žít teď, v přítomném okamžiku. Možná je to pro vás překvapení, ale mysl neví, co s přítomným okamžikem dělat. Vytváří si tedy problémy, věci, o které by se mohla strachovat, aby se cítila na živu. Mnozí z nás nevědí, co by dělali, kdyby se neměli o co strachovat.

Takže dnes, tento první den udělám všechno, co je v mých silách, abych vám pomohl se zpomalit a prožívat přítomný okamžik.

To nebude jednoduché, budete pořád znovu přemýšlet o svých problémech, které jste nechali doma a budete plánovat, co budete dělat příští týden. Přítomnost vždycky vypadá nudně, vždycky se zdá, že toho není dost, vždy se cítíte osamocení a nedostateční. Proto si přejeme něco, co by nás stimulovalo. Já vás ale chci požádat, abyste se pokusili svůj pocit potřeby stimulace odložit, vypustit. Většinou na tento začátek potřebujeme tři dny. Takový půst jsem prožíval v poustevně v Arizoně. Asi tak v druhém týdnu to začalo být skvělé, protože se mi konečně dařilo žít v přítomnosti. A velice malé, obyčejné věci před vámi najednou začínají ožívat: mnoho věcí, kterých jsme si před tím nikdy nevšimli, nebo jsme si neudělali čas na to, abychom je viděli.

Dovolte, abych vám sdělil jednu velmi důležitou zásadu. K tomuto postoji se nemůžete dostat, nemůžete k němu dojít, v něm pouze můžete být. Vy si většinou myslíte, nebo jste tak naučeni, že jsou nějaké metody, jak tam konečně dojít. Ale žádné místo k němuž by se mělo dojít, neexistuje. Neexistuje ani žádný způsob, jak byste sami sebe mohli udělat více morálními, není žádný způsob, jak si to víc zasloužit, ale všichni tím způsobem myslíme. Všichni si myslíme: ?já nejsem dost připraven, já nejsem dost dobrý, já si to nezasloužím?. Takže první hlasy, které se ozvou v tichu, jsou kritické hlasy, které vám říkají, co je na vás špatného, proč nejste moc dobrý.

Např. v Markově evangeliu stojí, že Duch odvedl Ježíše na poušť [1], skoro jako by jej donutil, jako by Ježíš sám tam jít nechtěl. Také já vás vyženu na poušť, dokonce zde ? v Čechách. Evangelium potom říká, že první věc, s kterou se Ježíš na poušti setkal, byla divoká zvířata. V té části světa, ale žádná opravdová, divoká zvířata nežijí, řeč je zde o divokých zvířatech - uvnitř vás samých. Objeví se před vámi všechna vaše nezhojená zranění, vaše lítosti, vaše zrady, vaše zklamání, vaše vzteky, vaše strachy, vaše vztahy, které máte doma, to všechno před vámi stane. Budete tedy potřebovat nějaký způsob jak je poslat pryč. Nikdo nás totiž neučí jak se jich zbavit, a proto nás ovládají. To je to, co má Bible na mysli, když říká: ?být posedlý démonem?. Není tady žádné já, které by tu myšlenku vlastnilo, ta myšlenka vlastní mě, já jsem jí posedlý. V tomto smyslu mají skoro všichni lidé ďábla a ti ďáblové řídí celý váš život.

Takže my se musíme vrátit k tomu vašemu vlastnímu já před tím, než jste nějaké myšlenky vůbec měli, před tím, než jste udělali cokoli dobře nebo špatně, dřív než můžete sami sebe posuzovat jako dobré nebo špatné. Obojí je problém, říkáme tomu nálepkování. Mysl potřebuje na všechno dát nějakou nálepku: tohle je dobré, tohle zas špatné, tohle je vyšší, tohle podřadné, tohle je katolické, to zas je protestantské, to je americké, to je evropské. To jsou jenom kategorie, dávají vám pocit, že to řídíte, ale mnoho neznamenají. Buď vám dávají vám pocit falešné nadřazenosti nebo falešné podřadnosti a ani jeden z těchto pocitů vás nepovede k tomu, že byste zakoušeli Boha. Náboženství hledají nějaký způsob, jak vás od tohoto vířícího mozku resp. mysli odpojit. Např. ve většině zemí, které navštěvuji (tam, kde jsou nějaké starší kultury), mají nějakou podobu modlitebních korálků, V katolické církvi tomu říkáme růženec. Když něco opakujete pořád dokola, pak levá polovina mozku přestává myslet, protože nemá o čem přemýšlet. Dají se k tomu použít nějaké popěvky, mantry nebo dokonce bubnování. Myslím, že proto

ve všech zemích, kde jsou mužské skupiny, chtějí muži bubnovat, protože jim to dává záminku, aby přestali myslet a také záminku k tomu, aby přestali mluvit. Muži většinou nepotřebují mluvit tolik jako ženy (alespoň v mojí zemi). Říkáme, že ženy si svůj vztah vytvářejí vzájemně z očí do očí a muži si vytvářejí vztah rameno k rameni. Když cítíte, že vás chlap doprovází bok po boku, tak s ním cítíte bratrství a nepotřebujete si s ním všechno vypovídat.

Teď po přednášce vás pošleme ven na hodinu ticha. Potom budete mít hodinu času k tomu, abyste o některých z těch věcí mohli mluvit ve skupině. Mluvení není tak důležitá věc, je to jen dobré k tomu, abyste si vyjasnili některé ze svých problémů, které máte v hlavě. Není žádný způsob jak to dělat dobře ani jak to dělat špatně, jde jenom o to, to dělat. Postupně se začnete stále pohodlněji cítit v tichu - a v přítomném okamžiku.

Další verš v evangeliu podle Marka říká, že když se před Ježíšem objevila ta divoká zvířata, přišli poté andělé a obsluhovali ho?[2]. Takže napřed máte ty divoké šelmy a potom teprve anděly, ne opačně. To je důvod proč mnozí lidé nejdou moc na hloubku, protože je odstraší ty divoké šelmy. Nesetrvají dostatečně dlouho k tomu, aby zakusili to, co nazýváme anděly. Neříkám vám, že uvidíte anděla, o to tady nejde, ale ve skutečnosti něco mnohem lepšího.

Byli jsme učeni, abychom mysleli o Bohu jako o bytosti, o bytosti které můžeme udělat radost nebo ji zarmoutit. Samozřejmě šlo bytost, která je od nás velice vzdálená. Bytost, kterou my asi tak moc nezajímáme, protože má na starosti 6 miliard lidí, o které se má zajímat. Chtěl bych, abyste teď mysleli na Boha nikoli jako na jednu určitou bytost, ale na bytí jako celek, kde všechny bytosti na něm participují. Vy sami už teď máte na tomto bytí podíl. Není to něco, čeho byste se měli dobrat, v Bohu můžete být pouze přítomni. To, oč dnes budeme chtít usilovat, je pouhá přítomnost - jak být přítomen.

Mužům toto přirozeně nedochází, myslím, že snazší je to pro ženy. Jedna matka mi řekla, že si myslí, že se tomu naučila, když kojila dítě. Říkala, že v tom okamžiku není o čem přemýšlet, je to jenom naprosté spojení a naprostá přítomnost. My chlapi takový přirozený učební nástroj nemáme. Doufám, že ve svém životě máte nějaké okamžiky, kdy přítomný okamžik prožíváte.

Když jsem byl nějakou dobu po prvé v poustevně, tak jsem si udělal takovýto model: ?nemysli, jenom se dívej a dívej se, dokud nebudeš spokojen, dokud mysl nepřestane vyžadovat tvou pozornost, dokud ten okamžik není dostatečný, uspokojivý?. Je to dokonce víc než uspokojivé. Přítomnost je, když si bytí začne ?uvědomovat? samo sebe skrze vás. Najednou víte, že jste spojeni se vším. Velice jednoduše v tom okamžiku budete prožívat pokoj, velký pokoj, protože to je to, k čemu jste byli stvořeni. Nikdo nás nenaučí, jak prožít to, k čemu jsme byli stvořeni. Pamatujte si: Nemůžete tam dospět, můžete tam jenom být. My nejsme lidské bytosti, my jsme lidská ?konání?. My muži jsme si sami sebe definovali pomocí projektů, úkolů, cílů, takže život je vždy někde venku před námi. Ale když k tomu dojdete, tak zase nevíte, jak si to užívat, protože budoucnost, které nakonec dosáhnete, i ta se vám zdá zase nudná.

V Albuquerque, kde žiji, je naše Centrum, a asi míli odtud je poštovní úřad. Mně tam říkají pošťák, protože každý den jezdím pro poštu - pro svoji, pro středisko a pro františkány. Někdy chodím na poštu dvakrát denně, abych odnesl poštu a novou přinesl. Mezi místem, kde bydlím a poštou, je něco, čemu říkáme pětisměrný dopravní signál, a ten signál má velice dlouhé a pomalé intervaly. Já jsem strašně netrpělivý a mám před sebou spoustu práce. Alespoň si to myslím, že mám spoustu práce. Přijedu autem k tomu dopravnímu signálu, je tam červená a mě se zdá, že to snad nikdy nezezelená. Říkám si, už aby to bylo. Jednu chvíli jsem slyšel, jak mi Bůh v tomto okamžiku říká: ?Richard, myslíš si, že na té druhé straně křižovatky budeš šťastnější?? Uvědomil jsem si, že nebudu. Tak mi to řeklo: ?Tak proč nebýt šťastný už tady, na této straně křižovatky?? Když budu šťastný na této straně, budu šťastný i na té druhé. Vypadá to hloupě, ale toto je celý náš život. Musíte to zkoušet cvičit, učit se na jednoduchých věcech jako je tato.

Všechno se odehrává právě teď a tady. Tento okamžik je tak dokonalý, jak jenom může být. Jestli nejsem schopen si ho užívat a být s ním spokojen, pak za pět let to nebude nic jiného, bude to pořád stejná nuda, stejná podrážděnost, protože vždycky něco v nepořádku, vždycky je něco, s čím můžeme být nespokojeni. Je to jako spokojenost s tím, že máte sklenici z poloviny plnou a ne z poloviny prázdnou.

Musíme se bratři, učit užívat si život. To proto, že přirozeně to v nás není, přirozeně to máme jenom do sedmého roku života. Vidíte to na malých dětech, když ráno otevrou oči, tak se usmívají, už jsou šťastné, protože ony se toho bytí přirozeně účastní, my ne. Kolem sedmého roku věku se mysl rozdělí a my začneme myslet. Pak už se neúčastníme bytí, my to analyzujeme, nálepkujeme, soudíme. Jakmile začnete soudit, jste rozdělení. Je tam jedna část, která soudí a druhá, která je souzena. Proto mnozí lidé na Západě mají to, čemu dnes říkáme ?negativní obraz sama sebe?. Jeden skvělý způsob jak prožívat přítomnost je pozorovat zvířata. Veverka je prostě veverka, kachna je kachna. Myslím, že kachna si neříká, že by chtěla být veverkou. Kachna chválí Boha prostě tím, že je kachna. Strom oslavuje Boha prostě tím, že je strom - neříká, že není rád stromem, že chtěl bych být jiný druh stromu, nebo že by chtěl vyšší - on prostě je. Všechno se přirozeně účastní bytí kromě nás: my proti tomu bojujeme.

Nerad říkám, že naše křesťanské učení nás dokonce učí proti tomu bojovat ještě víc. Velmi často zbožní lidé s náboženským základem jsou více odsuzující, více nespokojení než jiní lidé. Chodíte do kostelů a nikdo tam nevypadá šťastně. Jsme naučení, abychom všechno kritizovali. Především chci od vás, abyste pozorovali a odpoutali se od své kritické mysli. Ale vy ji neopustíte, dokud nepoznáte, jak je ta kritická mysl dominantní. Rád bych, abyste toto cvičení konali v tichu. Představte si řeku, říčku nebo potok, kterou ve své zemi znáte. Posad'te se na břehu toho proudu a pozorujte ho, jako kdyby to byl proud vašeho vědomí. Pozorujte každou myšlenku, která přichází do vaší mysli a říká vám: ?mysli si mě, mysli si mě.? Poznáte, že většina z těch myšlenek jsou hlouposti, které mnoho neznamenají. Uvědomte si, co ta myšlenka je, umístěte ji na lodičku a pošlete ji po proudu. Nemějte tu myšlenku v nenávisti, neposuzujte ji ani nekritizujte. Neblahopřejte

si k tomu, že jste měli takovou skvělou myšlenku, nevztekejte se, že jste mysleli na nahé ženy, prostě si řekněte: ?dobře nahá ženo, odplav.?

Co se pak stane? Některé vzorce těchto myšlenek se vrátí později: nejen nahé ženy, ale též vzteklé myšlenky a strachy. Jsou to ty, které nám opravdu vládnou - zapamatovaná zranění a zloby, pomýšlení na lidi, kteří se k vám nezachovali dobře, možná na ty, kteří vám dluží peníze. Žádnou z nich se nezapomínejte, neposuzujte ji, jen ji pozorujte, pojmenujte a pošlete ji dál po proudu. Pamatujte si, že chcete dosáhnout místa, kde žádná konkrétní myšlenka není potřeba. Jinými slovy: ničeho konkrétního si pak nejste vědomi. Říká se tomu ?čisté vědomí? - vědomí o všem obecně, o ničem konkrétním. To je stav, ve kterém můžete být otevření, kudy Bůh může vstoupit dovnitř, protože mu už konečně nestojíte v cestě, přestali jste dělat vrátného.

Jestliže vám Bůh chce něco sdělit, něčemu vás naučit, je k tomu dokonale svoboděn, neboť i vy jste zcela svobodni. Běžně pak jediné myšlenky, které se dostanou dovnitř, jsou ty, s kterými už předem souhlasíte. Proto většinu lidí nelze naučit nic nového. Po dosažení třiceti let mají lidé asi tři způsoby myšlení a nic jiného k nim už nepronikne, takže Bůh má malou šanci prorazit dovnitř. Varuji vás, že budete také prožívat jak hlubší smutek tak nakonec i hlubší radost. Budete prožívat hlubší osamělost, ale nakonec také hlubší společenství. Myšlenky, které se budou vracet dvakrát nebo třikrát, jsou vaše nutkavé vzorce myšlení. Někteří z vás budou mít sklon k ustrašeným myšlenkám: co by se mohlo nezdařit, co všechno by se mohlo přihodit. Budete se zaměstnávat svou bezpečností a strachem, ale musíte to s odstupem pozorovat, abyste si uvědomili, oč jde, a řekli si: ?tohle už je příliš, vždyť je to směšné?. Většina lidí nevidí věci tak, jak ty věci jsou, většina vidí věci skrze to, jak ti lidé sami jsou. Časem se to stane zřejmým, že vidíte věci jenom skrze své vlastní čočky.

Takže dnes vám chceme poskytnout nějaké nové čočky, abyste mohli vidět jinak. Jednou za čas ty všechny vaše lodičky vám po proudu odplují. Nemohu vám slíbit, kdy se to stane, nebo jak často se to stane. Dokonce v okamžiku, kdy si pomyslíte: ?aha, všechny lodičky jsou pryč?, vynoří se před vámi nová lodička. Tím jste si právě našli způsob, jak si sami poblahopřát: mě samotnému se to daří. Nebo když si řeknete: ?aj, já pořád myslím na nahé ženy? a chcete se za to odsuzovat, i to je také lodička, také ji pošlete pryč. Posuzovat se jako cokoli, prostě jen být: Ty pouze jsi. Je důležité, že prožíváš své čiré vědomí bez posuzování, beze strachu a bez hněvu. Někteří lidé mají pak pocit, že se do té vody ponoří tak, jako kdyby byli spojeni, ale takové okamžiky si nemůžete vytvořit, ty jsou vám dány. A stačí, aby se to stalo pouze jednou a potom víte, že nic menšího vás neuspokojí, že tohle je to, pro co jste byli stvořeni.

Poslední dva a půl týdnu jsem učil v Anglii. Na třídní duchovní cvičení tam přišla žena, která právě měla za sebou rozvod, byla velmi zaměstnaná sama sebou a strachovala se o to, co udělala špatně a co udělala dobře. Přišla za mnou a říkala mi o tom, jak by chtěla, abych změnil jejího bývalého manžela. Pořád si na něj stěžovala, jak byl hrozný. Říkal jsem jí: ?Váš manžel není váš problém, váš problém jste vy.? Viděl jsem, že to se jí vůbec nelíbilo, a myslel jsem si, že z těch cvičení odejde. Poslední den jsem celou skupinu učil

to, co vám říkám teď; zahlédl jsem, jak přišla do té místnosti a měla slzy na tvářích. Po přednášce za mnou přišla a objala mě. Říkala: „Najednou jsou všechny barvy jasnější, najednou jsem slyšela zpěv ptáků tak, jak jsem ho nikdy neslyšela. S mým manželem se nic nezměnilo, ale najednou vím, že je všechno v pořádku.“

Neříkám, že tohle se má přihodit právě vám, ale když jsme správně propojeni se světem, pak žijeme ve velkém rámci obrazu s širokou perspektivou. Ale my většinu svého života prožijeme v malinkém rámu malého obrázku a skáčeme v něm a kvůli našim malým problémům se celá velká perspektiva ztrácí. Ježíšův výraz pro tu širokou perspektivu je „Boží království“. Tu nejde řeč o nebi, to je o přítomnosti, není to o něčem, co se stane za třicet let. Je to uvědomění, ke kterému dojdete dnes, je to svět, ve kterém můžete žít dnes. Většina Ježíšových podobenství se dotýká toho, jak Ježíš popisuje právě toto Boží království. Když uslyšíte tento výraz, tak si představte ten velký obraz. Nebe není nějaké místo, kam jdete, nebe je místo, ve kterém jste. Ti, kteří se naučí v něm být teď, ti v něm budou i později. Sv. Kateřina Sienská říkala: „Celou cestu do nebe je nebe, celou cestu do pekla je peklo.“

Jsem knězem 33 let a učil jsem to v mnoha zemích, ale většina katolíků si myslí, že po celou cestu do nebe je peklo. Jinak řečeno: Když to s tou pitomou církví vydržím, budu chodit na ty blbé bohoslužby s tím blbým knězem, tak možná za to dostanu jednu obrovskou odměnu. Vidíte, že nejsou šťastní, že všechno dělají s odporem a váhavě, a myslí si: „Já to v tomhle pekle vydržím a z nějakých podivných důvodů mě pak Bůh odmění nebem.“ Pak je druhá skupina, která si myslí, že celou cestu do pekla je nebe; to jsou ti chlapi, kteří budou po večerech pít a užívat pořádného sexu. My víme, že oni mají své nebe teď, závidíme jim to a chtěli bychom být na jejich místě. Ale jsme také šťastní, protože víme, že oni se budou celou věčnost škvařit v pekle. Je to navýsost slaboduché: tento způsob myšlení svět nikdy nespasí a nezmění, není v něm žádná moudrost ani pravda.

Není pravda, že celou cestu do nebe je peklo a není pravda, že celou cestu do pekla je nebe. Je to opačně, celou cestu do nebe je nebe. Bůh vám dá všechno, co váš život řekne, že chce. Rozhodnutí, která ve svém životě děláte, o vaší věčnosti také rozhodnou. Když jste tady a teď přítomni, pak budete přítomni také tam tehdy. Mnozí svatí říkali, že při posledním soudu nikdo nebude překvapen. Jestli jste připraveni na nebe, půjdete do nebe, jste-li připraveni na peklo, budete v pekle, to je prostě jenom smrt. Někteří lidé si vybírají smrt, nechťejí život, chtějí být rozpojeni. Stav úplné rozpojenosti je peklo, a děje se (už) teď.

Takže to, čemu se v těchto dnech budete učit, bude jak žít ve stavu společenství se vším. Ale musím říct, že vaší prvotní překážkou bude vaše mysl. Bude vám stále říkat: „to si jenom předstírám, to není pravda, to nemůže být tak lehké, proč bych měl tomu Američanovi věřit, já vím, že nejsem dobrý člověk. Všechny věci, které jste udělali špatně, za které se stydíte, o kterých doufáte, že o nich nikdo neví, ty vystoupí a budou vás soudit a napadat. Dejte je na loďku a pusťte je po proudu, jsou to ďáblové. Řecké slovo diabolický znamená rozdělující, ďábelské je vždycky to, co vás rozštěpuje, rozděluje.“

Naproti tomu náboženství, religio, vychází ze základu ?znovu spojovat?, takže funkce náboženství je takto jednoduchá.

Dobré náboženství vždycky dělá ze dvou jedno. My proti tomu bojujeme a asi proto je sexualita tak mocná a přitažlivá, protože to je vlastně rituál, při kterém se ze dvou dělá jedno. Proto je láska tak krásná, protože při všech úkonech lásky se dva stávají jedno. Také modlitba dělá ze dvou jedno. Cílem není modlitby říkat, ale nakonec modlitbou být: tak, aby cokoliv děláte, kamkoli jdete, abyste mohli prožívat tu propojenost bytí, že jste součástí velikého, celého tajemství, a že toto se děje ve vás. To vám konečně umožní zakusit vaši vlastní důstojnost a vlastní důležitost.

Bratři, Bůh není tam někde mimo. To vám ale nemohu dokázat, to si musíte prožít, to musíte sami poznat sami za sebe, tento domácí úkol za vás nemůže nikdo udělat, ani já ne. My kněží vám často naznačujeme, že tu práci můžeme udělat za vás a že vám stačí jenom poslouchat, ale to není pravda. Až sami poznáte, budete i vědět.

Ještě jedna věc: Uvědomuji si, že ten problém nedostatečnosti je uvnitř nás velice hluboký. Skoro všichni jsme byli učeni, že dojdeme do nebe nebo k Bohu či k sobě samým tím, že budeme věci dělat správně. Když budu poslouchat správná přikázání a pravidla, tak jednoho dne si to zasloužím, jednoho dne Bůh rozhodne: tak už toho udělal dost, teď už ho mohu mít rád. Můžete poslouchat každé přikázání na světě, ale morální přikázání vás nikdy nedovedou k tomu, abyste prožili zkušenost s Bohem. Myslíme si, že když se budu správně chovat, pak poznám Boha. Ale dovolte mi říct, že je to přesně naopak. Když budu znát Boha, tak potom se budu chovat správně. Skoro každý to má opačně. Nedovede lidi k Bohu tím, že je budete učit přikázání, zákony a rituály. Naučte je, jak být přítomni a oni to potom poznají sami. Potom, bratři, sami budete vědět, co máte dělat, budete vědět, co je opravdové a co je zdánlivé, co je správné a co je špatné. To vás nemusím učit, tento zákon je napsán ve vašem srdci a říká se mu Duch svatý nebo vnitřní přítomnost Boží. Ježíš říká: ?Duch vás naučí všechno.?

Teď vás pošlu do samoty. Naučím vás jednoduché cvičení, které budeme dělat vždy, než odejdeme do samoty.

Teď vám ještě řeknu, o čem byste měli mluvit ve skupinkách. Jediné, o čem máte mluvit, je navzájem se sdílet s tím, jaké problémy jste v mysli prožívali. Jinými slovy: cvičte to cvičení s lodičkami a slibuji vám, že se to nikomu z vás nepodaří; ale tak je to v pořádku. Neexistuje žádný úspěch, existuje jen to, že to dělám. Neuchvátí-li vás myšlenky, uchvátí vás city - ale i city dávejte na ty lodičky. Mluvte o tom, co na tom bylo těžké, co fungovalo, co nefungovalo. Dokážete-li se trochu sdílet, začne se to ukazovat jako reálné a zjistíte, že jsme na tom všichni stejně. Nebudete mít tak hloupé pocity, vycházející s otázek ?co je se mnou v nepořádku?. Uvidíte, že všichni máme stejné problémy, všichni jsme závislí na svých myšlenkách a na svých citech. Zajistěte si, aby každý ve skupince dostal příležitost říct: ?toto bylo dobré, toto nebylo dobré?. Vím, že to nevypadá příliš důležitě, ale pro začátek toto musíme udělat.

Přítomní dále postupně opakují následující věty a pak se rozcházejí v tichu:

"Buďte klidní a vězte, že já jsem Bůh.

Buďte klidní a vězte, že já jsem.

Buďte klidní a vězte.

Buďte klidní.

Buďte"

2 Přednáška

Následující téma bude velmi důležité, a když pochopíte, oč tu jde, mnoho dalších věcí se též vyjasní. Já věřím - a určitě jste mě to často slyšeli říkat - že v náboženství jde o proměnu, o obrácení [3] spíš, než o členství jde více o obrácení než o účast na nějakých akcích. Byli jsme vychováváni většinou v systémech, které se týkají přináležitosti k nějaké skupině a k účasti na akcích. Co chápou pojmem obrácení?

Ježíš říká: ?Jestliže se chcete nalézt, musíte se napřed ztratit.[4]? O čem to mluví? Co je tou identitou, kterou máte ztratit a jakou identitu máte naopak nalézt? Většinou nám to nevysvětlovali. Když se tomu lidé snažili dát nějaký význam, tak to z nějakého důvodu chápali tak, že ztratit musíme svou tělesnou identitu a poté by se měla objevit naše identita duchovní. Myslím, že toto se s podstatou otázky zcela míjí. Zanechalo nás to rozštěpené, protože jsme evidentně jak tělo tak i duch. Na žádný způsob nechceme říkat, že tělo je špatné, a duch, že je automaticky dobrý. Dokonce bych řekl, že největší hříchy nejsou hříchy těla, ale ducha: věci jako pýcha, ambice, arogance. Teď užijí jiný druh řeči, abyste porozuměli, co má umřít a co musí žít. To, co by mělo umřít, je falešná identita (viz diagram). Je to něco, co beztak nepotřebujete, protože to ani neexistuje.

Pokusím se to vysvětlit na diagramu. Větší kruh představuje tajemství - vnější tajemství, které je mimo vás a zdá se být za vámi. Většina z nás by je nazvala Bůh nebo Pravda nebo prostě Tajemství. Malý kroužek má představovat to, co si myslíte, že jste. Snažil jsem se proto, abyste při našem setkání jednu chvíli přestali myslet, protože vaše myšlení vás drží v tomto malém kroužku. Na začátku každé duchovní cesty stojí otázka, jak se z toho malého kroužku dostanu do toho velkého. Cítím se malý, nedostatečný, neschopný, ale vím, že mám být dobrý a svatý. Ale to nikdy nepociťuji. Myslím si, že když budu velmi morální, bude mě mít Bůh rád a přijme mě. Přestože každý tímto způsobem začíná, není to způsob, kterým by se dalo pokračovat, a určitě ne skončit.

Přesně tomu bych řekl ?falešná identita?. Tato identita neexistuje, přestože si všichni myslíme opak. To, co myslíme obrácením - transformací, je právě zažít jinou identitu, kde já už jsem součástí toho velkého tajemství, kde už neplatí, že Bůh je ?tam venku? a já jsem tady. Tato identita je jediná, která kdy existovala. Veliká iluze většiny lidí je v tom, že to neví. Musí se to vždy objevovat. Jak jsem již říkal, takto jsme narozeni; dítě to ví - možná velice nevědomým způsobem. A celá příroda, celý zvířecí svět v tomto pravdivém já přirozeně žije, zatímco my o tomto pochybujeme a je pro nás těžké tomu věřit. Konverze neznamená pohnout se z malého kroužku do velkého, ale z té první stránky na tu druhou stránku. Toto se musí někdy během cesty vaším životem stát.

Pomalou, kousek po kousku musí Bůh tyto hranice vašeho ega destabilizovat. Výrazem tohoto procesu - je mi líto, že to říkám - je nějaká podoba utrpení. Něžně hranice svého ega neopustíte a dál se nikam nevydáte, pokud vám tyto hranice nejsou odebrány. Dalo by se říci, že cestou k pravé identitě je celá řada potřebných ponížení falešného ega. A samozřejmě, že proti tomu budete dělat všechno, co můžete. Ponížení ani utrpení, nemáme totiž rádi, ale jsou to jediné věci, které vás mohou přinutit k tomu, abychom tuto identitu opustili.

Na spodku prvního sloupce vidíte citát z Jana: ?Jestliže pšeničné zrno nepadne do země a nezemře, zůstane jen pšeničným zrnem. Zemře-li však, vydá mnohý užitek.[5]? Nebo na druhé straně ?ratolest, která je od vinného kmene odříznuta, [6]? je neužitečná. Ano, je neužitečná - to už se nedalo říct silněji. To, co děláme v náboženství je, že tuto falešnou identitu křtíme, biřmujeme, zveme ji ke komuniu, možná jí i udělujeme svátost kněžství. Je to pouze tato identita, která dokáže duchovním věcem rozumět. Část toho, co děláte ve svých hodinách ticha je, že vědomě opouštíte hranice svého ega, přestáváte brát sami sebe tak moc vážně, přestáváte si vyrábět svůj obraz sebe sama. Půjdeme postupně po prvním sloupci.

Charakteristické pro falešnou identitu je, že je oddělená, odpojená a vystačí si sama. V sekulární kultuře, v takové, v jaké žijeme, předpokládáme, že skoro každý žije ve falešné identitě; tak bych to očekával. Ale je pro mě zklamání, že dokonce i řeholníci žijí ze své falešné identity.

Jak je tomu v dalším bodě, hřích není ani tak skutek, který děláte, hřích je stav existence. Stav hřichu představuje Adam a Eva mimo zahradu. Většinu svého života žijeme mimo rajskou zahradu a celý život se snažíme do té zahrady vrátit. Falešná identita je nucena brát sebe sama velice vážně, musí sama sebe pořád reprodukovat; stále se znovu vynalézá a my tomu říkáme vývoj osobnosti. Potřebuje se pořád ospravedlňovat, takže není schopná dobře přijímat kritiku. ?Toto je všechno, co mám, a když si z toho budete dělat legraci, já to musím bránit.? Znamením, že žijete ve falešné identitě je, že se snadno a často dokážete urazit. Znamením té pravé identity je, že v podstatě takového člověka urazit nemůžete. On je velice bezpečný, ví, kým v Bohu je, a proto jeho identitu nelze tak snadno urazit nebo zranit. Ta malá identita, to malé já, je velice křehké. Řekl bych, že to je důvod, proč mnozí lidé mají svůj život založený na strachu, protože to malé já je velice ustrašené, jak by také nemělo být? Musí se stále zabývat tím, aby mělo pravdu a aby řídilo, ovládalo, protože když řízení nadržuje nikdo jiný, tak raději budu řídit já?.

Tady vidíte, proč je pro lidi obtížné, být nějaké komunitě nebo druhé osobě věrní: každý bojuje, aby řídil. Souvisí to se skutečností, proč se moderní Západ stal tolik individualistickým. Nedokážeme fungovat jinak, než jako individua. Falešná identita, to falešné já, vždycky hledá něco venku, něco mimo sebe, co by mu přineslo štěstí. Pamatujte, bratři, vně vás neexistuje nikde nic, co by vám přineslo opravdové štěstí; když víte, kdo jste, a kdo jste v Bohu, vychází konečně štěstí vždycky zevnitř.

Teď se podíváme na druhý sloupec. Pravá identita, pravé já, je charakterizováno jakousi

kosmickou spokojeností. Ono nečeká na něco v budoucnosti, že něco udělá, aby to bylo správně, ale ví, že takto je to správně teď. To neznamená, bratři, že by ve vašich životech už nebyly problémy. Ale duchovní cesta vám vyřeší problémy v základech a ostatní věci, viděny z této perspektivy, se vyřeší snadněji. Ty základové problémy jsou, že jsme odcizení, osamoceni, jsme autonomní, vydělení. Ryzí identitu bychom pak nazývali pojmem Boží identita, identita Kristova, velká identita; buddhisté by říkali Budhova přirozenost. Není to něco, co můžete vytvořit, můžete to jen objevit a když se to pro vás stane skutečností, můžeme tu událost nazvat svou konverzí. Lidé tomu mohou říkat různě. Mohou říkat: ?Bůh se mě dotkl, Bůh mi ukázal svou tvář?, nebo ?pocítil jsem, že jsem milován?; nezáleží tolik na tom, jak se to vyjádří. Východní náboženství by tomu zásadně říkalo ?osvícení?, nicméně míří tím na stejnou věc. Pravá identita je už celistvá a vám nezbývá, než v ní spočinout. Základní sloveso, které zde mystici při popisu těchto stavů používali, je spočinout. Falešná identita nedokáže spočinout, je neustále úzkostná. Pravá identita se už cítí být doma. Ježíš by to řekl slovy: ?Pokoj, který vám svět nemůže dát, ani vám ho nemůže vzít.[7]?

Chci říci, že i když si to mnozí budete myslet, ta falešná identita není špatná; pouze to není ryzí identita, ale špatná není. Dalo by se říct, že život je na mnoho způsobů tancem mezi těmito dvěma. Sám též v tuto chvíli v jisté míře žiji ze své falešné identity, jsem teď ve své hlavě a hraji zde úlohu učitele; je to hezká role, ale až odtud za hodinu odejdu, doufám, že už tím učitelem nebudu. Setkali jste se s lidmi, kteří musí hrát pořád svoji roli, nikdy nemohou přestat být učitelem nebo čímkoli podobným? Není moc příjemné s takovými lidmi být. Takže falešná identita je vašim různým rolím, titulům nebo zaměstnáním, která vykonáváte, velice blízko. V zásadě se tak pohybujeme mezi pravou a falešnou identitou sem a tam. To je v pořádku, pokud máte tu pravou identitu, ke které se můžete vždy vracet, pokud v ní můžete spočinout. Většina lidí to neumí. Proto musí celý svůj život strávit ve svých rolích a ve své soukromé samodůležitosti. Takže, když si nebudete myslet, že jsem důležitý, když mi nebudete prokazovat příslušnou úctu, budu samozřejmě velice uražen. Neboť to je také vše, co většina lidí má?

Musíme objevit to, kdo jsme, kdo jsme byli dřív, než přišly všechny naše role a obrazy sama sebe. Proto vás separujeme do tohoto odlišného místa [8], a jsem si jist, že se cítíte mezi všemi těmi ?chlapy? trochu dezorientováni. Zde se vlastně neví, zda vyděláváte spoustu peněz nebo jestli jste na dlažbě, neví se, jste-li vysoce vzdělaní nebo bez vzdělání - a není to důležité, protože na úrovni pravé identity jsme si všichni rovni. Všemu ostatnímu říkáme ?forma?. Když pak umřete, všechny tyto formy odumřou s sebou. Proto vám náboženství říká: nevěřte těm formám, jsou to jenom formy, neberte je moc vážně, nebo až umřete, nebudete mít nic. Jediný smysl formy je to, aby vás dovedla za sebe samu - k podstatě. Pravá identita je tou podstatou. Všechno v tomto světě je jenom výcvikový prostor nebo škola k tomu, abyste se pomocí falešné identity něčemu naučili, ale abyste v ní nesetrvávali a nebrali ji příliš vážně.

Budete mě moci k tomu klást otázky, protože je absolutně důležité, abyste v tomto měli jasno. Je důležité, abyste věděli, co je to, do čeho se máme transformovat. Účel

veškerého náboženství je pomoci vám, abyste zakoušeli pravou identitu. Každá svátost, každá bible, každá návštěva v kostele, každá chvíle ticha, vše sleduje jediný účel: abyste zažili svou pravou identitu. Jestliže vám vaše náboženství nepomáhá tuto pravou identitu zažít, pak to není pravé náboženství. Jestliže vám jenom pomáhá vaši falešnou identitu ozdobit, jestli trávíte svůj život snahou být nejlepším katolíkem v Praze, nepomůže vám to zamilovat se do Boha. Pomůže to zamilovat se do sebe. Chcete-li to najít v Písmu, čtete 3. kapitolu Pavlova listu Filipánům. Říká: to, co jsem si myslel, že je výhoda, že jsem byl hodný židovský kluk poslušný Zákona, ta samá věc, o které jsem si myslel, že je to výhoda, se ukázala jako nevýhoda [9]. Jinými slovy: když své dílo odvedete opravdu dobře, stanete se nejlepším katolíkem v Praze. Znamená to, že se ve skutečnosti budete falešné identity držet dále. Je to věc velice subtilní (k jejím rozlišení je třeba veliké jemnosti), ale zcela základní.

Jsou dvě skupiny lidí, které mají na duchovní cestě náskok. Jednak jsou tu lidé, kteří se modlí, nebo mystici, kteří si vědomě ruší hranice a snaží se vломit do pravdy o sobě - čím opravdu jsou. Druhou skupinu nazýváme hříšníky. Hříšníci mají skutečně náskok. Proto Ježíš říká: prostitutky a opilci se dostanou do Božího království [10] dříve než hodní lidé. Pro lidi, kteří chodí do kostela, je to samozřejmě velice šokující. Ale uvidíte, proč je to pravda.

Pracoval jsem čtrnáct let ve vězení s mnoha prostitutkami. Ony vědí, že nejsou skvělé, ony vědí, že nejsou výš než všichni ostatní. Tak zvaní hříšníci mají často své hranice odebrány a nezbyvá jim nic jiného než zkolabovat do Boha, aby přežili. To jsem našel také u mnoha léčících se alkoholiků. Asi říkáte, že vás nabádám, abyste šli ven a stali se alkoholiky nebo prostitutky. Co říkám, je, že lidé, kteří mají největší nevýhodu, bývají lidé hodní a správní. Lidé, kteří vždy vše dělali správně, jsou normální a dokonalí. Oni v podstatě Boha nepotřebují, protože jejich soběstačnému egu se daří dobře. Proto, bratři, někde selhat musíte. Ježíš vypráví několik příběhů, které mají přesně stejnou pointu. Patří sem jak podobenství o marnotratném synovi [11], tak i o farizeovi a celníkovi [12]. V obou příbězích naleznete člověka, který všechno dělá úplně správně, a přesto zcela špatně. Ten druhý člověk dělá vše zcela špatně, ale má pravdu. Znamená to otočit náboženství vzhůru nohama. Snad nejsnadnější Ježíšovo heslo je: ?první budou poslední a poslední budou první. [13]? V podstatě říká: ?připravte se na překvapení, až zjistíte, co je opravdu svatost?. Nejde tu o to být správný, dělat to správně, což je to jediné, co falešná identita má. Jde o to, být ve správném vztahu. Nejde o to být korektní, mít pravdu, ale o to být napojen.

Pravidla toho, jak být napojen, jsou úplně jiná než pravidla toho, jak mít pravdu. Zpravidla devět z deseti křesťanů zdůrazňuje to, že nejdůležitější je být sám za sebe v pořádku, mít pravdu. Zatím naše skutečná schopnost být ve společenství nebo v propojenosti je mnohem menší. Proč vedeme děti k přijímání ? ke communii [14] - resp. k Eucharistii ve věku sedmi let? Je to totiž je přesně ta doba, kdy se rozštěpíte, takže právě communio potřebujete jako lék, abyste se znovu spojili. V angličtině ten výraz zní ?jít ke komunii?, což je velmi dobré, neboť po sedmém roce věku začínáme pochybovat o tom, že jsme ve

společnosti. Opustili jsme ?rajskou zahradu? a všechno v nás touží se do té zahrady vrátit. Pavel ve stejné pasáži listu Filipánům používá velice silné slovo, když označuje tu hru, kterou nazývá poslušnost Zákonu, řecky slovem hovno. V bibli se to tak nikdy nepřekládá, používají se slova jako odpad, smetí, ztráta [15]. On to chce říci opravdu silně, protože ví, že většina z nás jsme na tomto závislí. Proto to slovo používá. 2000 let po sv. Pavlovi zůstává ten problém stále stejný.

Většina lidí žije celý svůj život katolíka v tomto duchu. Tak to nikdy nebude fungovat. Když například někomu ještě před jeho obrácením dám příkázání: ?milujte svého nepřítele?, není toho schopen.. Jeho malá identita nedokáže svého nepřítele milovat; prostě na to nemá vnitřní zdroje. Bude se snažit přinutit se k tomu silou vůle, ale nebude to fungovat. Když vám tedy říkáme, abyste žili z evangelia, poskytujeme vám vlastně špatnou službu, neboť vaše malá, falešná identita to nedokáže. Jedině ta pravá, velká identita dokáže své nepřátele milovat. Taková bývá situace, která v našich církvích vládne. Máme většinu lidí, kteří si říkají: ?Toto se prostě nedá; milovat svého nepřítele, to nejde.? Dvě třetiny Ježíšova učení je o téže věci, totiž o odpuštění. Zdalipak, když jste opravdu zraněni, řeknete své malé identitě, aby odpustila? Ne, to nedokážete. To jediné, co ta falešná identita má, je síla vůle; ta tu ale nepomůže. Takže nakonec všechno to učení vyhodíte jako nerozumný idealismus, který je v reálném světě zcela nepraktický a nepoužitelný.

Tato identita se modlí, tato identita je modlitba. Když půjdu jen ve vědomí odsud tam, od bodu ?kdo jsem já? k bodu ?kdo je Bůh ve mně?, pak věřím, že se modlím. Modlitba není především ve slovech. Jestliže toto je stav hříchu, toto je stav modlitby. Proto může Pavel říkat: ?modlete se bez ustání?[16]. Nepředpokládá, že budete chodit po ulicích s růžencem a celý den říkat Zdravas Maria, ale že dokážete žít svůj život stále více vědomě spojení v jednotě. Všechno, co děláte, pak vychází mnohem víc z onoho jiného zdroje síly a z jiného zdroje pokoje. Bratři, v mnoha směrech je toto ta nejdůležitější věc, kterou vás mohu naučit. Stále to ovšem zůstává v rovině teorie, dokud to sami nezakusíte. Proto vás stále budeme posílat do ticha, protože chceme, abyste to alespoň v menší míře prožili. A pamatujte si: nesnažte se příliš usilovně, protože to by vás vrátilo zpět do roviny intelektu a vůle. Důvodem, proč se to nedaří, je, že se nemůžete přinutit, aby se to nestalo, protože ono se to už stalo. Proto se tomu říká probuzení; zdá se vám potom, že jste do té doby jako by chodili ve spánku.

DISKUSE

1. V sedmi letech dochází k rozštěpení osobnosti a vybudování falešné identity. Je to věc výchovy, působení nebo je to přirozené? Co dělat pro to, aby naši synové zůstali v pravé identitě? Není iniciace chlapců v muže upevněním falešné identity? Jak jsme se dostali do toho falešného ega?

Bible nám říká, že opuštění zahrady se nelze vyhnout, vaše dítě musí z té rajské zahrady odejít stejně, jako Adam a Eva. Jak jsem již říkal, v náboženství jde o to dělat ze dvou jedno. Mnoho Ježíšových podobností vypovídá o tom, že něco ztratíme, potom něco najdeme a nakonec to pak oslavujeme. Musíte objevit malé já, a tato malá identita, toto

já, musí mít dovoleno dělat chyby; Bohu to nedělá žádné potíže. Tak získáte identitu, která se dokáže svobodně a vědomě vracet zpátky. Bez svobody není žádná láska, musí tady být nějaká možnost svobodné volby. Pokud iniciace není pro mladé muže zkušeností té pravdivé identity, není to iniciace. Jestliže mu iniciace pouze více připomene, zdůrazní jeho vlastní samostatnou identitu, jeho autonomii, není to správná iniciace. První část iniciace je proto tak obtížná, protože několik prvních dní neuděláme nic pro to, abychom nakrmili vaše ego.

Odpověď na druhou otázku: Nemůžeš udělat nic proti tomu, aby tvůj syn zahradu neopustil. Ale svou láskou mu můžeš skýtat takové bezpečí, aby měl uvnitř příslib hlubšího spojení. Pamatujte si: falešná identita není špatná identita.

2. Já bych se zeptal na to samé, ale snad z jiné stránky. Pokud jsem se s tím setkal v psychologii, pak ono oddělení, vyhnání z ráje, je často popisováno jako něco pozitivního. Chci se tedy zeptat, zda se nemůže stát, že by člověk byl od své matky, od své rodiny naopak oddělený nedostatečně a zda nemůže nastat situace, kdy by naopak potřeboval větší oddělení? Nemůže se dostat se spíš do toho falešného ega, jak jsme o tom mluvili?

Pokud ti správně rozumím tomu, co máš na mysli, pak tomu tak často opravdu je; zvláště u muže. Ve všech iniciačních rituálech bylo velmi výrazně znázorňováno, jak chlapec přetrhává své pouto k matce. Pokud své pouto k matce nepřetrhne, bude se snažit se svou matkou oženit v podobě nějaké jiné ženy. On ale nepotřebuje druhou matku, potřebuje manželku. Myslím, že oddělení (v podobě zcela zřetelné naprosté separace) je velmi důležitá první třetina iniciace k tomu, abyste dokázali najít svou oddělenou identitu. Pokud to neuděláme, pak celý život strávíme žitím v identitě svých rodičů, kterou nám dali. Pracoval jsem s kněžími, kteří se kněžími nikdy stát nechtěli; to jejich matka z nich chtěla mít kněze. Ale oni to ani sami neví.

3. Chtěl bych bratra Richarda poprosit o objasnění jedné věci. Jak do tohoto tématu zapadá centrální téma křesťanství, totiž vykupitelské dílo Kristovo?

Zapadá sem skoro dokonale. Ježíš jako jeden z mnoha bratrů opouští svého Otce, ale stále říká: ?Já a Otec jsme jedno.[17]? Potom nám přichází říct, že pro nás platí to stejné, takže Ježíš je ten Syn, který nás chce přivést zpátky k Otci a to tak, že prochází cestou oddělení a znovu spojení, dává dohromady to plně lidské i plně božské. Je Syn Boží a také syn Marie, syn nebe i syn země. To jsou ty stejné věci, které si musíme sloučit - vy i já. Jsme si tak moc vědomi, že jsme synové země, a je pro nás těžší uvěřit, že jsme také synové nebe. Takže Ježíš se stává obrazem, symbolem integrace, toho, jak držet to lidské a božské pohromadě. Vidíte, proč máme něco takového, jako je Eucharistie: protože je v tom dokonalá symbolika, protože jíte, žvýkáte to tajemství, jako byste žvýkali Boha a tak, jak je tomu se vším jídlem, stáváte se tím, co jíte. Takže jíst Krista - to je silná symbolika. Protože teď můžete říct, že to spojení je vevnitř, ve vás, Bůh už není ?tam venku?. A opět: já a Bůh jsme jedno. To je to jediné důležité křesťanské poselství - pokračovat ve vtělení v čase a v prostoru. Vtělením myslím to, že Bůh přišel, vstoupil

do materiálního, hmotného světa. Svátosti musí být velice hmotné, abychom stále mohli dávat dohromady hmotné a duchovní. Kristus to dělá první a poté tak koná i v nás.

4. Je pravda, že ženy mají blíž k Bohu, protože jsou od malička jako ženy zranitelnější, zatímco my muži to máme pravděpodobně těžší - tím, že jsme dostali sílu a někdy díky té síle jako by Boha nepotřebujeme?

To jsem říkal již při přednášce v Brně: ano. Nechci říkat, že ženy jsou nutně Bohu blíže, ale v pochopení duchovní cesty mají určitý náskok, protože se neseperují do autonomie tolik, jako muži. Protože jsou více zranitelné, opouštějí ony hranice snadněji než muži. Nezapomínejte však, že to má i svou špatnou stránku, a to, že žena se někdy vydává na pospas citům všech ostatních lidí a záležitostem, zájmům všech ostatních lidí, takže ona pak neví, kdo sama je. Ale muži to samozřejmě dělají také.

5. Když žijeme v manželství a žena vidí, jak muž koná různé skutky, a kritizuje ho, mám pocit, že tím, jak nás kritizuje (a je to zdravá kritika), nás jakoby ořezává, což nás právě díky ořezávání, vede k tomu spojení. Je tomu tak?

Je tomu naprosto tak. Cesta odtud tam dolů je řadou nutných ponížení, takže by nebylo moudré ponižování se bránit. Musíte se z těch ponížení učit, ptát se, čemu vás to může naučit. A to se týká i ponížení ze strany vaší manželky. Ale poctivě vzato, musí ona dělat totéž. Její ego také potřebuje nějaké ponížení. Rozdíl je v tom, že žena obvykle, ne vždycky, je vůči ponižování nebo poučování více otevřená než muž. Dokonce někdy je příliš otevřená tomu, aby tomu nejhoršímu o sobě uvěřila. A to se týká i mnoha mužů. Je to těžká práce.

6. Sv. Jan od Kříže popisuje poušť, na které člověk musí projít vzdálenost z falešného ega; dá se říct, že ta poušť je vlastně ono osvobození se a docházení k Bohu?

Mluvíte o Temné noci duše? Ano. O tom jsem zrovna četl knihu od jednoho skvělého autora. Píše, že účel temné noci je toto: kdyby vám Bůh řekl předem, co s vámi musí vykonat, snažili byste se to buď pochopit, nebo byste se snažili tomu zabránit. Význam temné noci je, že Bůh musí konat, aniž byste vy o tom věděli, protože jinak byste mu nedovolili to udělat. Jinými slovy: my jsme většinou přiváděni k Bohu přes svůj odpor, aniž bychom věděli, jak se to má stát. Proto musíte vydržet určitý stupeň nepochopení. Nevím o tom, že celý rok se děje něco dobrého, ale důvěřuji Bohu, že nějakým způsobem, i přes můj odpor, mě někam vede. Často říkám, že kdykoli udělám ve svém duchovním životě nějaký průraz, cesta za mnou se najednou narovná, ale nikoli přede mnou. To, co mám za sebou, najednou začíná dávat lepší smysl. Toto je určitě pravda, protože můžete odpustit minulosti, můžete věřit, že to, co se stalo, se prostě muselo stát. Dokud nedovedete říct "to se muselo stát, to je v pořádku", tak ještě nemáte plnost víry. Ale i když jste toho místa již dosáhli, budete se stále ještě bát zítřka, protože není jasný. To je pak ta temná noc. Ten následující krok, který uděláte, je vždycky ve tmě, nikdy nemáte absolutní jistotu, že máte pravdu. Jediné, co víte jistě, je, že Bůh je s vámi, že i když nemáte pravdu, je to v pořádku. To je obrovský rozdíl. Tím se přestanete nadměrně zaměstnávat sami sebou a mít starost o to, abyste měli pravdu.

7. *Falešná identita nás vzdaluje od Boha, dokonce se tam píše, že žijeme ve hříchu; jak potom o ní lze říct, že není špatná?*

Špatné je na tom jen to, že si myslíte, že tohle je všechno, co jste. Pokud mám jednu nohu tady a jednu nohu tam, tak to není zlé nebo špatné, je to jen nedostatečné. Proto říkáme, že hřích a spása jsou dvě strany stejné mince. Bůh používá vaše chyby, aby vás přivedl k sobě. Proto se evangelium říká "dobrá zpráva", protože nám všem dává slušnou šanci. My nejsme spaseni tak, jak nás to učili - tím, že se vyhneme hříchu, ale spíš tím, že hřích odpustíme. Jak říká Lukášovo evangelium: tajemství vykoupení poznáte skrze odpuštění hříchů[18]. Uvědomuji si, že abyste takto mysleli, musíte přijmout úplně jiný rámec, a neříkám vám, abyste šli ven a hřešili. Bible říká: spravedlivý člověk padá sedmkrát za den[19], takže se z těch sedmi případů můžete klidně poučit. Falešná identita není špatná, špatné by bylo, kdybyste v ní stáli oběma nohama. Pokud máte každou nohu jinde a víte, jak se tam vrátit, pak je to v pořádku.

8. *Není to s tou falešnou identitou tak, že já si ze své identity vyčlením jenom něco mimo, třeba své dobré vlastnosti, a uvnitř nechám to, co se mi na mně nelíbí, jako nepřijetí sebe sama?*

Ano. Je to velmi dobrý způsob vyjádření. Všichni sázíme na své silné stránky, resp. na to, co si myslíme, že naše silné stránky jsou. To je jeden důvod, proč učím eneagram. Tam zjistíte, že tím, co je váš dar, můžete být zničeni. Řekl jsi to velmi dobře. Je to tak, že část stavíme namísto celku. Bůh chce milovat každou tvoji část, nejenom tu, o které si myslíš, že je dokonalá. Děkuji, je to vynikající způsob jak to vyjádřit.

9. *Je možné se dostat z falešné identity a zůstat v té velké a nevracet se zpět?*

Ideálně vzato, spolu s tím, jak stárneme, učíme se čím dál víc v té pravdivé identitě žít. Rád používám příklad Matky Terezy, protože všichni souhlasíme, že byla vynikající světice. Když jsem pracoval v Kalkatě s jejími sestrami, mohl jsem zjistit, že i ona měla své osobní nedostatky. Např. to, že byla velmi autoritativní vůdce, že všechna rozhodnutí dělala sama a nevypěstovala si žádnou druhou úroveň řízení. Takže i Matka Tereza žila třiatdvacet hodin denně v pravé identitě a jednu hodinu ve falešné. Všichni máme svou falešnou identitu. Jde jen o to, že už jí tolik nevěříme, že už ji nebereme tak vážně, nicméně ona se i tak stále snaží vás polapit. Dokonce by se dalo říci, že definice nebe je žít čtyřiatdvacet hodin denně v pravé identitě. To v tomto světě neexistuje. Proto musíte být trpěliví jeden k druhému a odpouštět si navzájem, protože dokonce i dobří lidé částečně ve falešné identitě žijí.

10. *Jestliže zlo je oddělení od Boha, tedy falešná identita, kde pak je místo pro ?barokního ďábla?, zlého ducha?*

Především bych nikdy nepopíral existenci zla. Zdá se, že zlo má takovou přítomnost a takovou sílu, že jediný způsob, jak můžeme mluvit o zlu pravdivě, je způsob osobní. Jinými slovy: je to větší než pouze pojem nebo idea. Říkáme, že zlo dokáže žít svým vlastním životem. Znamená to ovšem, že existuje nějaká postava s ocasem a vidlemi?

Asi ne. Ale to, že zlo má svůj vlastní život, je veliká pravda, a funguje skoro tak, že bychom za ním viděli lidskou osobu. A právě toto zlo je pro nás v tomto zranitelném stavu velice svůdné. Říkáme, že jediným lékem na posedlost ďáblem, je posedlost něčím jiným. Vysvětlím to dále: Toto mé já, tato identita, se snadno nechá posednout ďáblem; ďábel se jí snadno zmocní. V případě zmíněné ?posedlosti něčím jiným? se nás zmocní Bůh, a lidská osoba pak už není zlem v té míře zranitelná. Neříkám, že by tací lidé nedělali chyby, budou je dělat, ale je těžké, aby byli klamáni nadlouho. To proto, že jsou příliš dobře uzemněni a vycentrováni. Pokud jde tedy o osobního ďábla, myslíte spíše na zlo, které žije svým vlastním životem a má na vás obrovský vliv. Dám vám nedávný příklad z naší země. Hned jak začaly se rozezněly válečné bubny George Bushe, bylo velice obtížné pro lidi, kteří jsou takto velice křehcí, aby se k tomu válečnému tanci nepřidali, a patřili mezi ně i lidé, kteří národ učí a mají hluboký spirituální ponor. Proto říkám, že zlo má svůj vlastní život, a je velice těžké nenechat se do něj vtáhnout, pokud nemáte své centrum někde jinde. Ježíš to označuje slovem třtina klátící se ve větru. Lidé, kteří nemají někde svůj pevný střed, jsou větrem unášeni kamkoli. I na té úrovni můžete vidět, jak nás Bůh zachraňuje od zla nebo od ďábla.

Kladli jste výborné otázky, ale jejich špatný účinek spočívá v tom, že nás vracejí zpět do hlavy. Dopoledne jsme trávili tím, že jsme se snažili dostat z hlavy ven. Proto se teď o to budeme snažit znovu. Proto modlitba musí být denní, protože, jakmile začnete mluvit, vracíte se do falešné identity. Identifikujete se se svými názory, myšlenkami, pocity. To je na chvíli dobře, ale teď se vrátíme zpátky na tu druhou nohu, do toho pravého já. To nám dá správný rámec, ve kterém se budeme moci nakonec těmito otázkami a myšlenkami zabývat dál. Budeme opět recitovat modlitbu, a zase vás odešleme na hodinu ticha; a jako jste to brali krásně vážně dopoledne, tak to berte zase. Nebojte se toho, pokuste se opět o cvičení s lodičkami. Může to působit jako dětinské, ale já jsem to dělal celá léta, a stále to pomáhá. Potom se vraťte do skupinek. Ve skupince se pokuste popsat ostatním, jak vás falešná identita lapá. Které jsou ty role, tituly, práce, jež vás nejvíce svádějí, s kterými se nejvíce chcete identifikovat a říct: ?tohle jsem já?. Ukažte svým bratrům aspoň jeden příklad ze svého života, kde jste se cítili velice polapeni, velice posedlí svou falešnou identitou.

Modlitba:

"Buďte klidní a vězte, že já jsem Bůh.

Buďte klidní a vězte, že já jsem.

Buďte klidní a vězte.

Buďte klidní.

Buďte. "

Literatura

- [1] Mk 1,12 pozn. překl.
- [2] Mk 1,13 pozn. překl.
- [3] R. ROHR hovoří o pojmu "transformation", tedy transformace, nicméně nejspíše má na mysli skutečně biblické obrácení (srov. Mk 1,15). což lexikální význam slova též dovoluje ? pozn. překl.
- [4] Srov. MT 10,39; MT 16, 24-25; LK 14,27; MK 8,34; JAN 12,24 pozn. překl.
- [5] srov. J 12,24 pozn. překl.
- [6] srov. J 15,1N pozn. překl.
- [7] srov. J 14,27 pozn. překl.
- [8] míněno soustředění v Křižanově, kde byla přednáška prezentována, pozn. překl
- [9] volná citace ? srov. FIL 3,5N; pozn. překl.
- [10] SROV. MT 21,31 POZN. PŘEKL.
- [11] LK 15,11-32 POZN. PŘEKL.
- [12] LK18,10N POZN. PŘEKL.
- [13] MT 19,30; MK 10,31; LK 13,30 POZN. PŘEKL.
- [14] V dané souvislosti nevystačíme s českým pojmem "přijímání". K pochopení výkladu je třeba přibrat latinské *communio* (*unio* = jednota, sjednocení) ? sjednocení kolem stolu Páně, ale též ve společenství církve (srov. komuniální model církve) ? pozn. překl.
- [15] FIL 3,7-8 POZN. PŘEKL.
- [16] 1 TE 5,17 POZN. PŘEKL.
- [17] JAN 14.9N; JAN 12,45 POZN. PŘEKL.
- [18] LK 1,77 POZN. PŘEKL.
- [19] PŘ 24,16 POZN. PŘEKL.

- [20] Není bez zajímavosti etymologická souvislost mezi slovem nadšení a duch (? Duch sv.), srov. něm. Begeisterung nebo rus. ?????????? (pozn. překl.)
- [21] V souvislosti obrazu Boha v nás je zajímavý výraz pro ?vzdělání? v němčině Bildung a v ruštině ?????????? (obrazovanije) pozn. překl.
- [22] LK 14,16N pozn. překl.
- [23] MT 13,47N pozn. překl.
- [24] MT 15,26N pozn. překl.
- [25] VE VYDÁNÍ V NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRADEK 2003 PŘELOŽEN NÁZEV KAPITOLY "NECH ŘEKU TĚCT"
- [26] Z LAT. FANUM = SVATYNĚ, ODTUD PROFÁNNÍ JAKO TO, CO JE Z (SAKRÁLNÍHO) PROSTORU SVATYNĚ VYSUNUTO POZN. PŘEKL.
- [27] EX 3,14 POZN. PŘEKL.
- [28] MT 5,44; LK 6,27 POZN. PŘEKL.
- [29] PŘEDNÁŠEJÍCÍ POUŽÍVÁ SLOVO V INTERPRETACI JAKO ?POKOJ? POZN. PŘEKL.
- [30] RENÉ DESCARTES (RENATUS CARTESIUS) * 1596 LA HAYE (TOURAINÉ), ? 1650 STOCKHOLM POZN. PŘEKL.
- [31] MIMOCHODEM, K TOMU SI PŘEČTĚTE ŘÍMANY 8 ? POZNAMENÁVÁ RICHARD.
- [32] HORNÍ ČÁST HLAVY
- [33] MT 6,6N POZN. PŘEKL.
- [34] MT 7,7; LK 11,9 POZN. PŘEKL.
- [35] Ř 7,15N POZN. PŘEKL.
- [36] PAVEL HOVOŘÍ PŘÍMO O ZTOTOŽNĚNÍ KRISTA S HŘÍCHEM ? 2 KOR 5,21 POZN. PŘEKL.
- [37] SROV. ŽD 9,11N POZN. PŘEKL.
- [38] ?JEDNOU PROVŽDY DAL SVOU VLASTNÍ KREV? ŽD 9,12 POZN. PŘEKL.
- [39] GEN 1,26 POZN. PŘEKL.
- [40] GEN 18,32 POZN. PŘEKL.
- [41] LK 1,38; MK 14,36; JAN 12,27 POZN. PŘEKL.
- [42] MT 9,13 POZN. PŘEKL.
- [43] ŽD 7 POZN. PŘEKL.
- [44] ŽD 7, 13 POZN. PŘEKL.

- [45] ZDE OVŠEM PRVOTNÍ ROLE PŘIPADÁ DUCHU SVATÉMU (SROV. EPIKLESE: ?SEŠLI ROSU SVÉHO DUCHA NA TYTO DARY?, ?POSVĚŤ SVÝM DUCHEM TYTO DARY, KTERÉ PŘED TEBE KLADEME? ATP.) POZN. PŘEKL.

Literatura

- [1] MK 1,12 pozn. překl.
- [2] MK 1,13 pozn. překl.
- [3] R. ROHR hovoří o pojmu "transformation", tedy transformace, nicméně nejspíše má na mysli skutečně biblické obrácení (srov. Mk 1,15). což lexikální význam slova též dovoluje ? pozn. překl.
- [4] Srov. MT 10,39; MT 16, 24-25; LK 14,27; MK 8,34; JAN 12,24 pozn. překl.
- [5] srov. J 12,24 pozn. překl.
- [6] srov. J 15,1N pozn. překl.
- [7] srov. J 14,27 pozn. překl.
- [8] míněno soustředění v Křižanově, kde byla přednáška prezentována, pozn. překl
- [9] volná citace ? srov. FIL 3,5N; pozn. překl.
- [10] SROV. MT 21,31 POZN. PŘEKL.
- [11] LK 15,11-32 POZN. PŘEKL.
- [12] LK18,10N POZN. PŘEKL.
- [13] MT 19,30; MK 10,31; LK 13,30 POZN. PŘEKL.
- [14] V dané souvislosti nevystačíme s českým pojmem "přijímání". K pochopení výkladu je třeba přibrat latinské *communio* (*unio* = jednota, sjednocení) ? sjednocení kolem stolu Páně, ale též ve společenství církve (srov. komuniální model církve) ? pozn. překl.
- [15] FIL 3,7-8 POZN. PŘEKL.
- [16] 1 TE 5,17 POZN. PŘEKL.
- [17] JAN 14.9N; JAN 12,45 POZN. PŘEKL.
- [18] LK 1,77 POZN. PŘEKL.
- [19] PŘ 24,16 POZN. PŘEKL.

- [20] Není bez zajímavosti etymologická souvislost mezi slovem nadšení a duch (? Duch sv.), srov. něm. Begeisterung nebo rus. ?????????? (pozn. překl.)
- [21] V souvislosti obrazu Boha v nás je zajímavý výraz pro ?vzdělání? v němčině Bildung a v ruštině ?????????? (obrazovanije) pozn. překl.
- [22] LK 14,16N pozn. překl.
- [23] MT 13,47N pozn. překl.
- [24] MT 15,26N pozn. překl.
- [25] VE VYDÁNÍ V NAKLADATELSTVÍ VYŠEHRADEK 2003 PŘELOŽEN NÁZEV KAPITOLY "NECH ŘEKU TĚCT"
- [26] Z LAT. FANUM = SVATYNĚ, ODTUD PROFÁNNÍ JAKO TO, CO JE Z (SAKRÁLNÍHO) PROSTORU SVATYNĚ VYSUNUTO POZN. PŘEKL.
- [27] EX 3,14 POZN. PŘEKL.
- [28] MT 5,44; LK 6,27 POZN. PŘEKL.
- [29] PŘEDNÁŠEJÍCÍ POUŽÍVÁ SLOVO V INTERPRETACI JAKO ?POKOJ? POZN. PŘEKL.
- [30] RENÉ DESCARTES (RENATUS CARTESIUS) * 1596 LA HAYE (TOURAINÉ), ? 1650 STOCKHOLM POZN. PŘEKL.
- [31] MIMOCHODEM, K TOMU SI PŘEČTĚTE ŘÍMANY 8 ? POZNAMENÁVÁ RICHARD.
- [32] HORNÍ ČÁST HLAVY
- [33] MT 6,6N POZN. PŘEKL.
- [34] MT 7,7; LK 11,9 POZN. PŘEKL.
- [35] Ř 7,15N POZN. PŘEKL.
- [36] PAVEL HOVOŘÍ PŘÍMO O ZTOTOŽNĚNÍ KRISTA S HŘÍCHEM ? 2 KOR 5,21 POZN. PŘEKL.
- [37] SROV. ŽD 9,11N POZN. PŘEKL.
- [38] ?JEDNOU PROVŽDY DAL SVOU VLASTNÍ KREV? ŽD 9,12 POZN. PŘEKL.
- [39] GEN 1,26 POZN. PŘEKL.
- [40] GEN 18,32 POZN. PŘEKL.
- [41] LK 1,38; MK 14,36; JAN 12,27 POZN. PŘEKL.
- [42] MT 9,13 POZN. PŘEKL.
- [43] ŽD 7 POZN. PŘEKL.
- [44] ŽD 7, 13 POZN. PŘEKL.

- [45] ZDE OVŠEM PRVOTNÍ ROLE PŘIPADÁ DUCHU SVATÉMU (SROV. EPIKLESE: ?SEŠLI ROSU SVÉHO DUCHA NA TYTO DARY?, ?POSVĚŤ SVÝM DUCHEM TYTO DARY, KTERÉ PŘED TEBE KLADEME? ATP.) POZN. PŘEKL.